27/11/2021

ΣΕΡΒΙΑ: Η Εκκλησία πρωτοστατεί στην επίλυση των προβλημάτων διδασκαλίας των Θρησκευτικών

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Σερβίας

- Γραφείο ρεπορτάζ ope.gr

Στο προσκήνιο βρίσκεται στην Σερβία το ζήτημα της επίλυσης των προβλημάτων που σχετίζονται με το μάθημα των Θρησκευτικών και την διδασκαλία του στα σχολεία της χώρας.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Θρησκευτικής Εκπαίδευσης της Αρχιεπισκοπής Βελιγραδίου και Καρλοβικίου **Πανιερώτατος Επίσκοπος Τόπλιτσα κ. Ιερόθεος** επέκρινε την κωλυσιεργία του Υπουργείου Παιδείας να διευθετήσει το ζήτημα της ένταξης των Θρησκευτικών ως κανονικό μάθημα επιλογής στα σχολεία της χώρας.

Πανιερώτατος Επίσκοπος Τόπλιτσα κ. Ιερόθεος

Με αφορμή δήλωση εκπροσώπου του Υπουργείου στην οποία γίνεται λόγος «ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνέπειες μιας τέτοιας απόφασης καθώς και το νομικό πλαίσιο», ο Πανιερώτατος σε γραπτή δήλωση του, μεταξύ άλλων, υπογράμμισε:

> *«Διαβάσαμε με ενδιαφέρον στα Μέσα Ενημέρωσης την δήλωση εκπροσώπου του Υπουργείου Παιδείας ότι κατόπιν αιτήματος του Πατριάρχη ξεκίνησε μέσω συναντήσεων η διαδικασία να δοθεί στο μάθημα των Θρησκευτικών το καθεστώς κανονικού μαθήματος επιλογής και ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνέπειες μιας τέτοιας απόφασης, καθώς επίσης και το νομικό πλαίσιο. Παράλληλα, έγινε λόγος περί σημαντικών ζητημάτων που δεν μπορούν να αλλάξουν από την μια μέρα στην άλλη, για συγκρότηση μιας ευρύτερης επιτροπής που θα ασχολείται αποκλειστικά με αυτό το θέμα κτλ. Αν δεν εμπιστευόμασταν τις καλές προθέσεις του Υπουργείου Παιδείας, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι πρόκειται για ένα παλιό γραφειοκρατικό τέχνασμα: όταν δεν θέλεις να κάνεις κάτι, σχημάτισε μια επιτροπή.»*

Επίσης στην δήλωση του, επισήμανε ότι η προηγούμενη αλλαγή του καθεστώτος των Θρησκευτικών έγινε -όπως χαρακτηριστικά ανέφερε- «εν μία νυκτί» χωρίς καμία διαβούλευση ή επίσημη έγγραφη ενημέρωση των Εκκλησιών και των θρησκευτικών κοινοτήτων και χωρίς εξέταση των συνεπειών αυτής της αλλαγής.

«Δεν θα μας προκαλούσε έκπληξη αν η πρόθεση ήταν τότε να μην υπάρχει θρησκευτική διδασκαλία στο σχολικό πρόγραμμα. Επίσης, κατά καιρούς είμαστε υποχρεωμένοι να υπενθυμίζουμε σε όλους τους αρμόδιους κρατικούς φορείς ότι το θέμα της διδασκαλίας των Θρησκευτικών δεν είναι θέμα προσωπικής καλής θέλησης»

, σημείωσε χαρακτηριστικά και παράλληλα τόνισε ότι η θρησκευτική διδασκαλία δεν καταργήθηκε με δημοκρατικές διαδικασίες.

Καταλήγοντας ο Πανιερώτατος Επίσκοπος Τόπλιτσα κ. Ιερόθεος ανέφερε:

«Υπάρχει μια Επιτροπή για την θρησκευτική διδασκαλία στα σχολεία, της οποίας το έργο είναι να παρακολουθεί την οργάνωση και εφαρμογή της θρησκευτικής διδασκαλίας. Αυτή η Επιτροπή είναι ίσως ένα από τα πιο εξειδικευμένα όργανα της χώρας και σίγουρα το πιο δημοκρατικό από άποψη σύνθεσης, τρόπου εργασίας και λήψης αποφάσεων και συνεπώς είναι έτοιμη να βοηθήσει τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας σχετικά με την επίλυση των ζητημάτων που προκαλούν σύγχυση.»

Αίτημα για το μάθημα των Θρησκευτικών στον Πρόεδρο της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς

Η δήλωση του **Πανιερωτάτου Επισκόπου Τόπλιτσα κ. Ιεροθέου** έρχεται ως συνέχεια του κοινού αιτήματος που έστειλαν την περασμένη Δευτέρα, 22 Νοεμβρίου 2021, οι επικεφαλής των θρησκευτικών κοινοτήτων προς τον **Πρόεδρο της Σερβίας, Αλεξάνταρ Βούτσιτς**, αναφορικά με την υπέρβαση των προβλημάτων που σχετίζονται με το μάθημα των Θρησκευτικών και τη διδασκαλία του στα σχολεία της χώρας, με πρωτοστάτη στην ενέργεια αυτή τον **Πατριάρχη Σερβίας κ.κ. Πορφύριο**.

Η επιστολή έχει ως αποδέκτες, επίσης, τον Πρόεδρο της Βουλής, Ίβιτσα Ντάτσιτς, την Πρωθυπουργό, Άννα Μπρνάμπιτς, καθώς και τον Υπουργό Παιδείας, Επιστήμης και Τεχνολογικής Έρευνας, Μπράνκο Ρούζιτς.

Στο κείμενο της επιστολής γίνεται έκκληση σε όλα τα αρμόδια ιδρύματα της χώρας να αλλάξουν το τρέχον καθεστώς της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο σχολικό σύστημα το συντομότερο δυνατό και να εκφράσουν ελπίδα και καλή πίστη ότι Εκκλησία και θρησκευτικές κοινότητες θα μοιραστούν με το κράτος τις απόψεις τους. Στη Σερβία, από την εποχή που η Θρησκευτική Αγωγή επέστρεψε στις τάξεις, γίνονται προσπάθειες έτσι ώστε να διορθωθούν όλες οι παρατυπίες που γίναν τα προηγούμενα χρόνια σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος και την αποστολή του.

Οι προτάσεις του **Μακαριωτάτου Πατριάρχη Σερβίας κ.κ. Πορφυρίου** και των λοιπών που υπογράφουν το κείμενο, μεταξύ άλλων, είναι το μάθημα να γίνει υποχρεωτικό μάθημα επιλογής, καθώς πληροί όλες τις προϋποθέσεις για αυτό, να ρυθμίσει νομοθετικά το εργασιακό καθεστώς 2.100 καθηγητών που διδάσκουν το μάθημα, όπως επίσης να δίνεται η δυνατότητα στην Εκκλησία και τις υπόλοιπες θρησκευτικές κοινότητες να εισηγούνται και να εποπτεύουν την διδακτέα ύλη του μαθήματος που τους αφορά.

«Πιστεύουμε ότι το σύνολο των προτεινόμενων λύσεων αντιπροσωπεύει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο που διασφαλίζει πλήρως τον σεβασμό των ατομικών και συλλογικών θρησκευτικών δικαιωμάτων και την πλήρη ισότητα όλων των πολιτών στη Σερβία, ακολουθώντας το παράδειγμα των λύσεων για την ομολογιακή θρησκευτική εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση», αναφέρεται στην επιστολή καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι, το ζήτημα θα επιλυθεί με την αμοιβαία συνεργασία εκκλησίας, θρησκευτικών κοινοτήτων και πολιτείας.

ПОРУКА ПРЕДСТАВНИКА ЦРКАВА И ВЕРСКИХ ЗАЈЕДНИЦА ПОВОДОМ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ОД ОБНОВЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Ми, представници традиционалних цркава и верских заједница у Републици Србији, окупљени са званичницима Владе Републике Србије, експертима из Немачке, Италије, Пруске и Србије и нашим верочитељима сабрали смо се 4. новембра 2021. године на Православном богословском факултету Универзитета у Београду да заједнички обележимо велики духовни и просветни јубилеј – двадесет година од поновног успостављања верске наставе у образовном систему Србије.

Овом приликом у молитвеном сећању доживели смо све наше оце и браћу који су се борили да се вероучна врата у српске школе, а међу којима су блаженопочивши патријарх Павле, почивши муфтија београдски Хамдија Јусуфспахић, председник Србије Зоран Ђинђић и министар образовања Гаши Кнежевић.

Посебну пажњу посветили смо важећим нормативним законским одредбама и регистрима који регулишу начин извођења наставног плана и програма верске наставе.

У потпуном међусобном сагласју и једнодушљу апелујемо на све релевантне институције у држави да се овакав статус верске наставе у школском систему што пре измени и једнодушно враћањем чврсту вољу и *добру веру* да Божје заједничке са државом Србијом, по угледу и пракси из времена када се вероучна братила у учионице, урадити све што је потребно да се све неправилности исправе у целости и коначно реши овај горући проблем српског друштва и просвете.

Подсећамо да је конфесионална верска настава најзаступљенији модел верске наставе у Европској унији, применљен чак и у школама којима заједно управљају државе чланице Европске уније (Scholae Europae); тај модел захтева сарадњу државе, са једне стране, и цркава и верских заједница, са друге стране, као равноправних чинилаца. У оквиру те сарадње, садржина верске наставе и приверност понашања вероучитеља у надлежности су цркава и верских заједница према којима вероучитељи имају обавезу лојалности. Учешће сваког вероучитеља у верској настави у сваком тренутку је условљено одобрењем цркве, односно верске заједнице којој припада.

С тим у вези предлажемо:

- да веронауци поново добије статус предмета, односно обавезног изборног предмета;
- да се, по угледу на Уредбу из 2001. године, настава организује на нивоу одељења, а не на нивоу група, без обзира на број пријављених ученика за наставу, као и да се часови одржавају истовремено са часовима алтернативног предмета;
- да се избор између верске наставе и наставе алтернативног предмета врши на почетку 1. и на почетку 5. разреда основног образовања, као и на почетку 1. разреда средњег образовања, као и да се законом предвиди да се родитељи, односно старатељи ученика основне школе, односно ученици средње школе, опредељују између верске наставе и наставе алтернативног предмета после прве или друге недеље школске године током које се организују представљање наставе и наставника из оба предмета;
- да се законски регулише радно-правни положај 2100 вероучитеља и вероучитеља, као и да се омогући њихово запослење на неодређено време, што је у нераскидивој вези са правом цркве, односно верске заједнице да повуче из наставе вероучитеља или вероучитеља који је на њен предлог писменим упозорењем или путем рад у школи, или поступци у заједници новим лицем, лицу у сагласности са верским учењем те цркве, односно верске заједнице;
- да цркве и верске заједнице имају могућност да врше самосталан надзор над остваривањем верске наставе у погледу њене сагласности са сопственим верским учењем.

Сматрамо да целини предложених решења представља свеобухватни модел који у пуној мери обезбеђује поштовање појединачних и колективних верских права и пуне равноправности свих грађана у Србији, по угледу на решења конфесионалне веронауке у Европској унији.

Напоменимо да би се само заједничким радом државних институција и традиционалних Цркава и верских заједница у Републици Србији на коначном решавању проблема са положајем наставе веронауке, предавача и уређења надзора у образовном систему Републике Србије дугорочно довршило окончање *добру* српског друштва и просвете.

У Београду,
4. новембра 2021. године

АЕМ и Патријарх српски
Порфирије

Председник Бискупске конференције Светог Ћирила и Методија
бискуп јеванђелички **Владислав Немет**

Реис-ул-улема Исламске заједнице Србије
Сеад еф. Нухановић

Словачка Евангеличка Црква а.в.
бискуп **Јарослав Јаворник**

Реформатска Хришћанска Црква
бискуп **Бела Халас**

Јеврејска заједница
Великог рабин Србије **Исак Асиел**

Το κοινό αίτημα για το μάθημα των Θρησκευτικών στον Πρόεδρο της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς

Τα προβλήματα του υπάρχοντος εργασιακού καθεστώτος των καθηγητών

Από την πλευρά του ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Θρησκευτικής Εκπαίδευσης της Αρχιεπισκοπής Βελιγραδίου και Καρλοβικίου **Διάκονος Στέβαν Γιοβάνοβιτς** μιλώντας στον Σερβικό ιστότοπο *politika.rs* αναφορικά με τα προβλήματα του υπάρχοντος εργασιακού καθεστώτος των καθηγητών, μεταξύ άλλων, δήλωσε:

«Πρακτικά στερούμαστε το δικαίωμα να λάβουμε μακροπρόθεσμα δάνεια, που σημαίνει ότι στερούμαστε εντελώς την δυνατότητα αγοράς διαμερίσματος ή αυτοκινήτου, ενώ κυριολεκτικά παλεύουμε για να χρηματοδοτήσουμε την εκπαίδευση των παιδιών μας ή μια θεραπεία. Οι καθηγήτριες Θρησκευτικών δεν έχουν καμία εγγύηση ότι θα επιστρέψουν στις θέσεις εργασίας τους μετά την άδεια μητρότητας, ούτε ότι θα παραταθεί η σύμβαση εργασίας τους, η οποία λήγει κατά τη διάρκεια της άδειας. Όλα εξαρτώνται από την καλή θέληση του διευθυντή, που σημαίνει ότι είμαστε σε μια θέση όπου κάποιος αποφασίζει αυθαίρετα για την τύχη μας.»